

ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՋԱՐԳԱՅՄԱՆ ԵՎ
ՆՈՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՇԱԽՄԱՏ 2

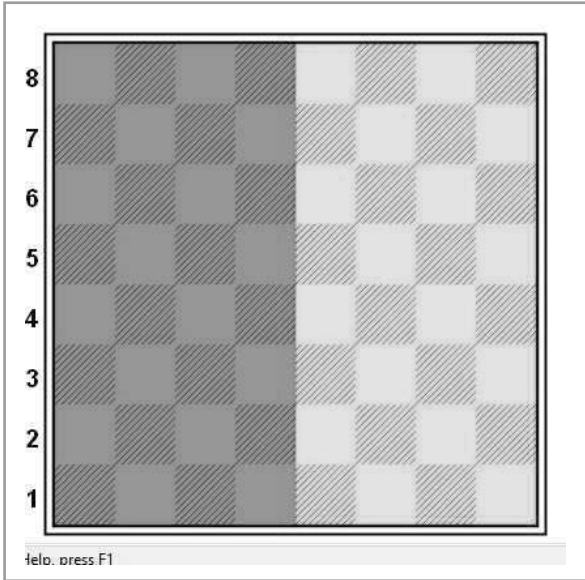
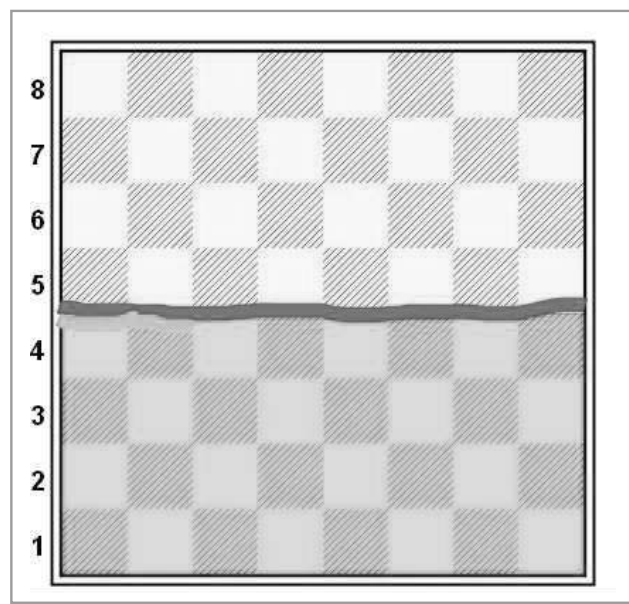
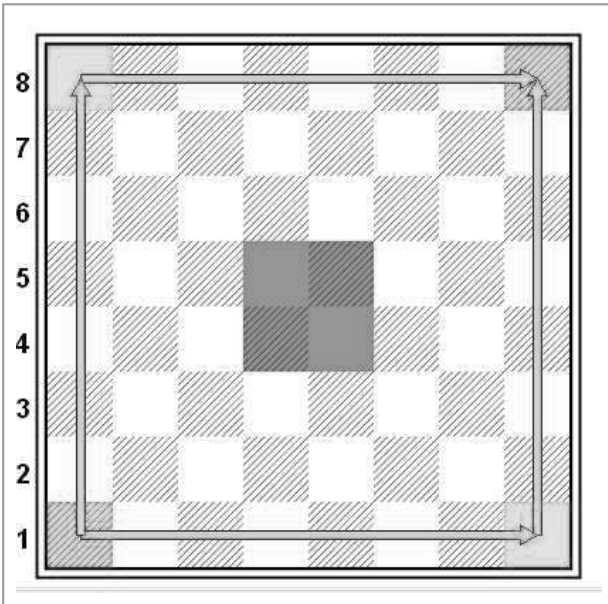
**ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ
ԱՇԽԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ**

Նախրա Մոկսիսյան

2021

ԽԱՂԱԴԱՇՏԻ ՄԱՍԵՐԸ

Ուսումնասիրիր խաղադաշտերը, համապատասխան գույներով ներկիր անվանումների մոտ դրված պատկերները

2

Կենտրոն

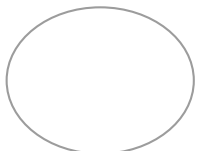
Սահմանային գիծ

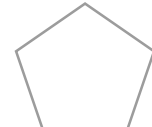
Արքայական թ.

Եզրեր

Սպիտակների կիսադաշտ

Թագուհու թև

Անկյուններ

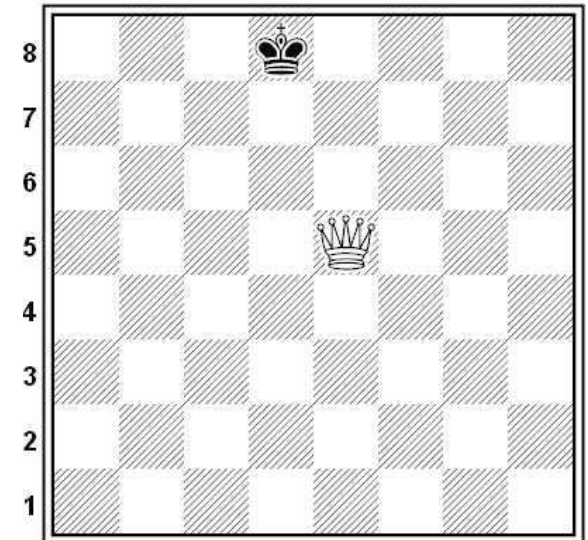
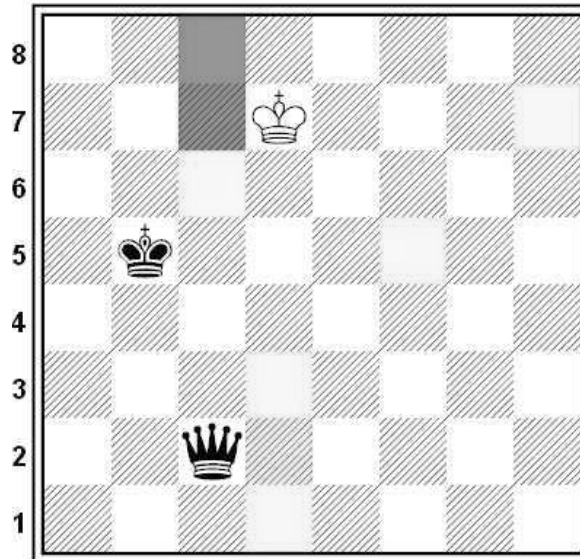

Սևերի կիսադաշտ

ՇԱԽ

Հարձակումը արքայի վրա կոչվում է **շախ**:

Տրամագրում թագուհին հարձակվել է արքայի վրա՝ **շախ է տվել**:

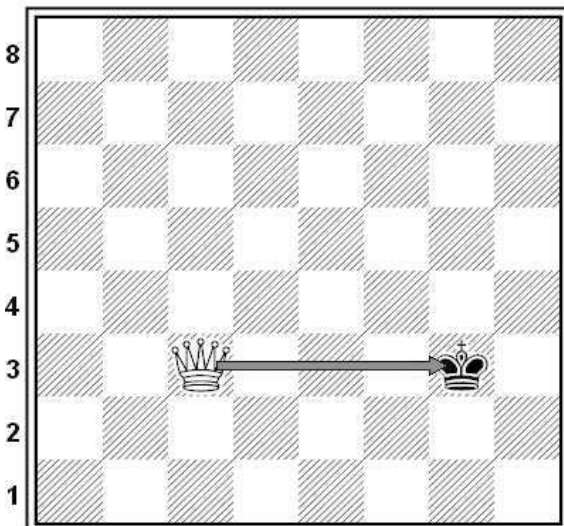

Նշիր դեղինով այն բոլոր դաշտերը, որտեղից կարող ես շախ տալ արքային: Զգույշ եղիր, որ հանկարծ արքան չվերցնի խաղաքարդ:

Հուշում՝ կա 8 լավ շախ:

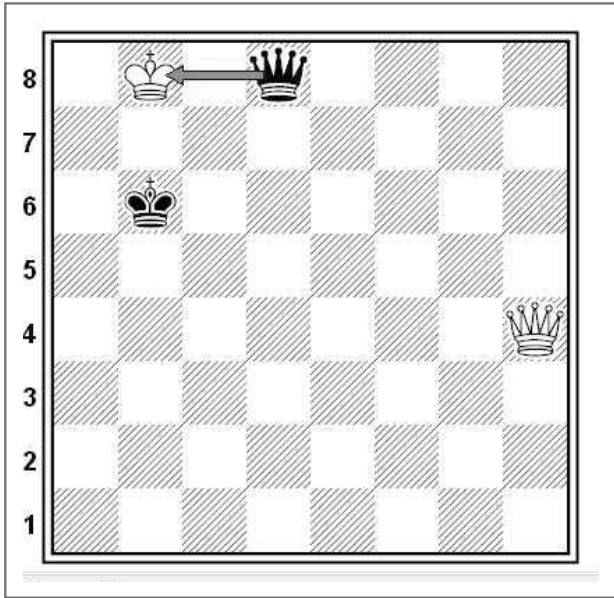
Սև թագուհին կանգնելով դեղին գույնով նշված դաշտերից մեկում կարող է շախ տալ արքային:

Մտածիր, ինչ կլինի, եթե թագուհին շախ տա կարմիր դաշտերից:

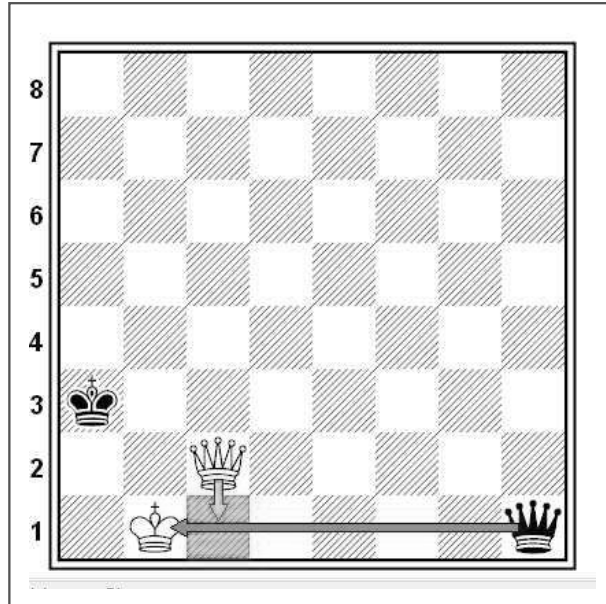

ՇԱԽ. ՊԱՇՏՊԱՆՎՈՒՄ ԵՆՔ ՇԱԽԻՑ

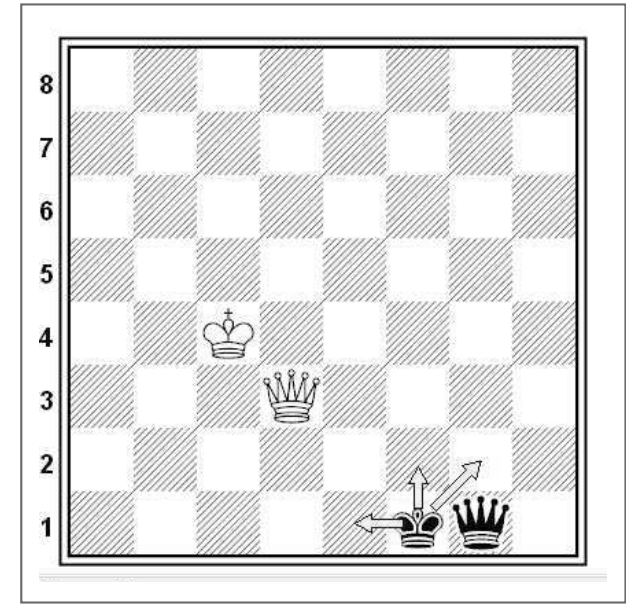
Վերցնել շախ տվող
խաղաքարը

Փակվել, փակել
շախի ճանապարհը

Նահանջել

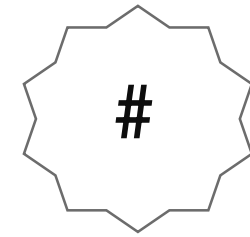
4

Սպիտակ արքայի նահանջի դաշտերը հսկում են սև արքան և սև թագուհին: Կա պաշտպանության մեկ միջոց՝ վերցնել շախ տվող թագուհին: Ինչպես:

Թագուհի c1 քայլով փակում ենք շախի ճանապարհը:

Արքան նահանջում, հեռանում է դեպի ապահով դաշտ:

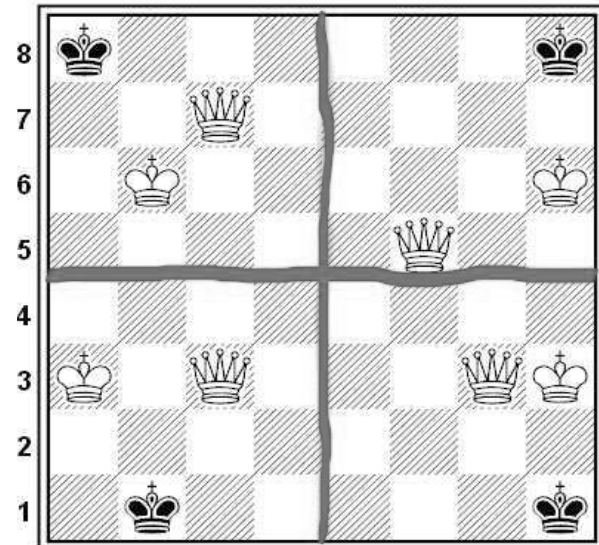
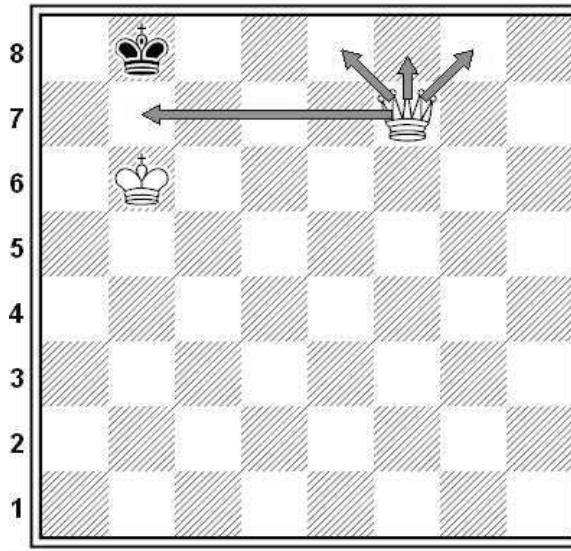
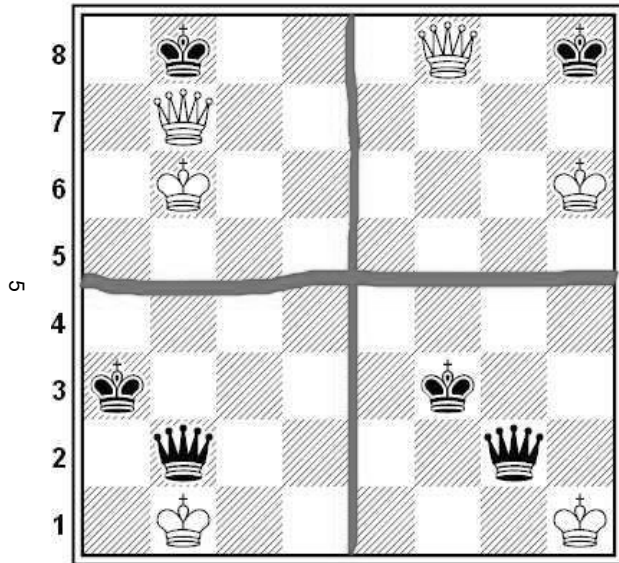
ՄԱՏ

Հիշի՛ր. Մատ է, երբ չկա պաշտպանություն շախից:
Առանց շախ չկա մատ:

Սլաքով քայլ կատարելու դեպքում, թագուհին մատ կանի և հաղթանա՛կ:

Այժմ դու ես հաղթողը: Ներկիր այն դաշտերը, ուր գնալով թագուհիները մատ կանեն:

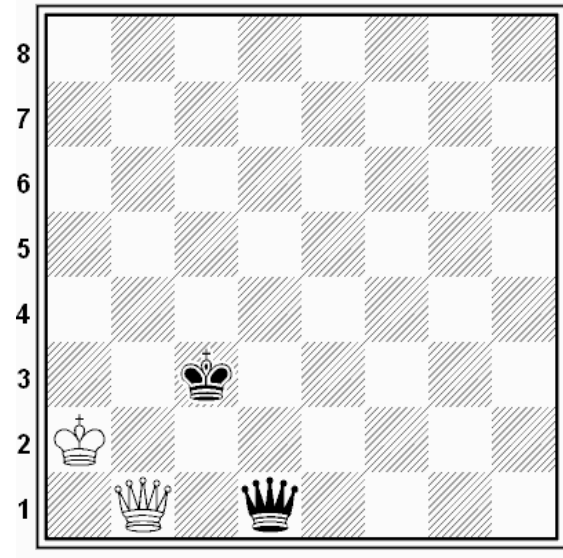
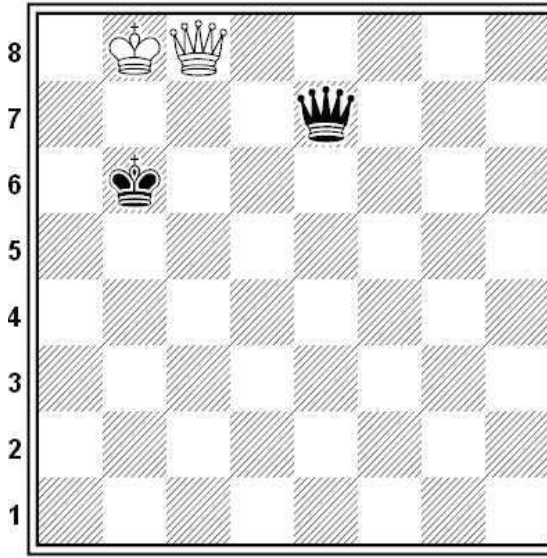
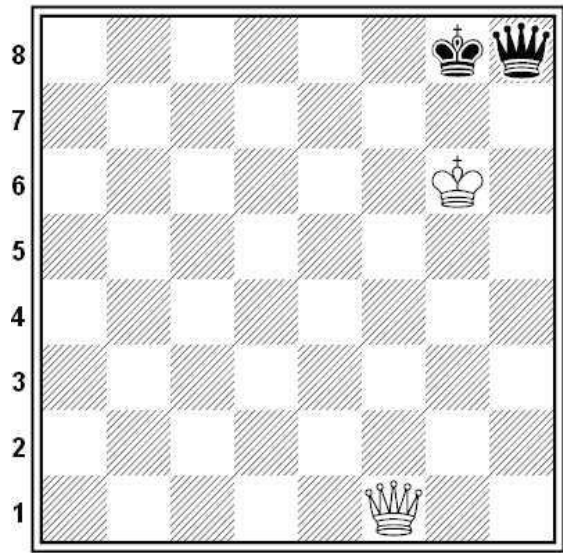

Այս կիսված խաղադաշտի 4 մասերում էլ թագուհին մատ է արել:

1.Ինչ է մատը,
կարողանում
ես մատ անել:

ՄԱՏ շարունակություն

Դարձիր հմուտ հաղթող, նշիր այն դաշտերը, որտեղից կարող ես 1 քայլից մատ հայտարարել:

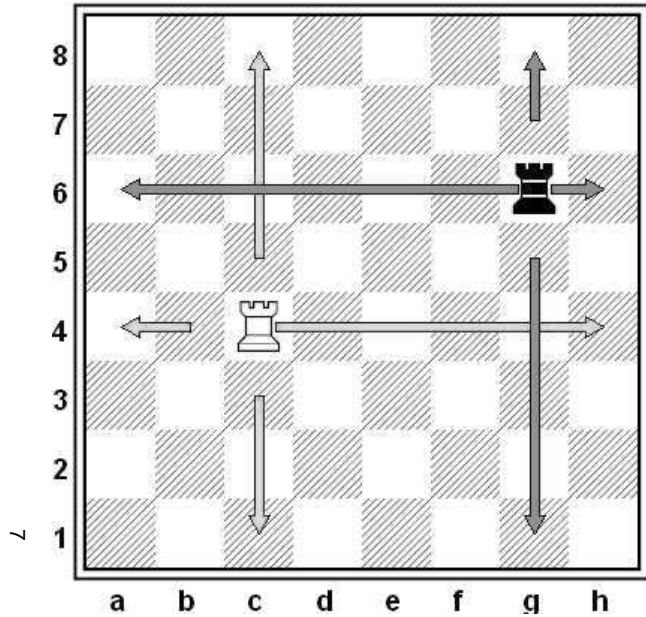
Ստուգում

Ինչ սովորեցիր մինչ այժմ, դիր + օղակի մեջ, եթե համոզված ես:

1. Ցույց եմ տալիս և անվանում եմ բոլոր խաղաքարերը 0 :
2. Ճիշտ եմ տեղադրում խաղադաշտը 0 :
3. Կարողանում եմ շախ տալ և մատ անել թագուհիով 0 :
4. Կարողանում եմ պաշտպանվել շախից 0 :
5. Կարողանում եմ ցույց տալ խաղադաշտի մասերն ու գծերը 0:
6. Կարողանում եմ ցույց տալ յուրաքանչյուր դաշտ 0:
7. Կարողանում եմ արքայով և թագուհիով «բերքահավաք» անել 0:
8. Կարող եմ բացատրել ինչ է շախը, ինչ է մատը 0 :

ՆԱՎԱԿ

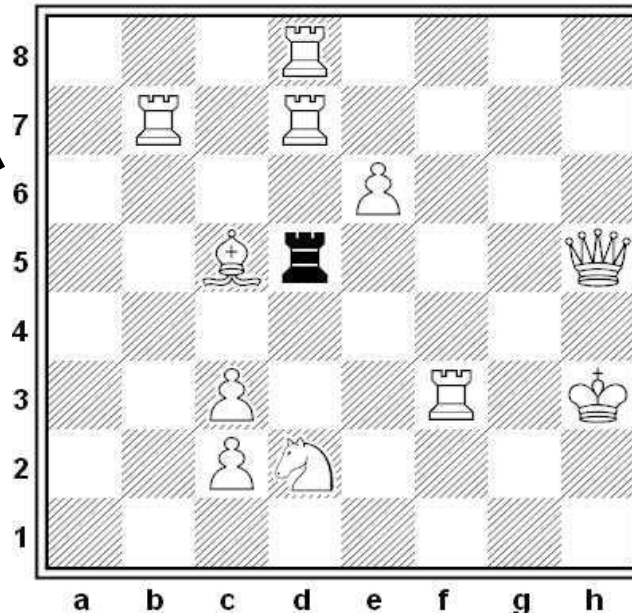
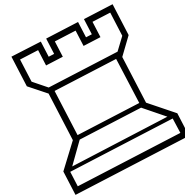
 =   5 միավոր

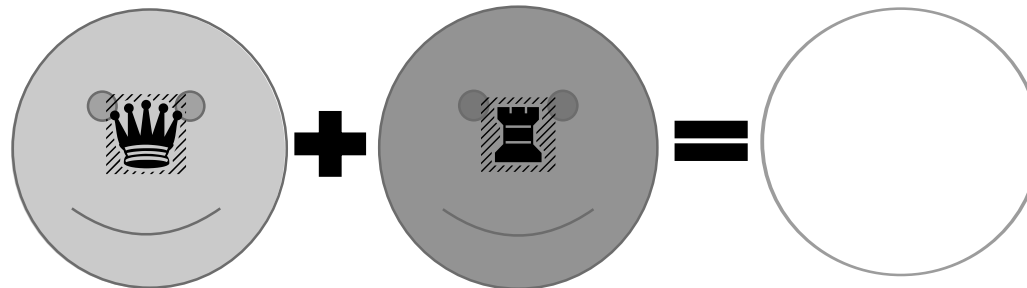
Նավակը քայլ է կատարում հորիզոնականներով և ուղղաձիգներով

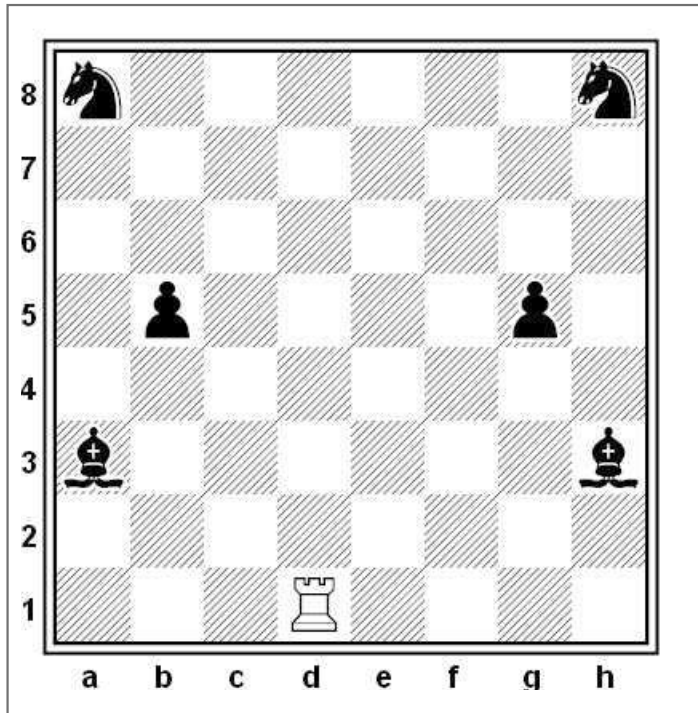
14

Ներկիր այն խաղաքարերը, որոնք կարող է վերցնել սև նավակը:

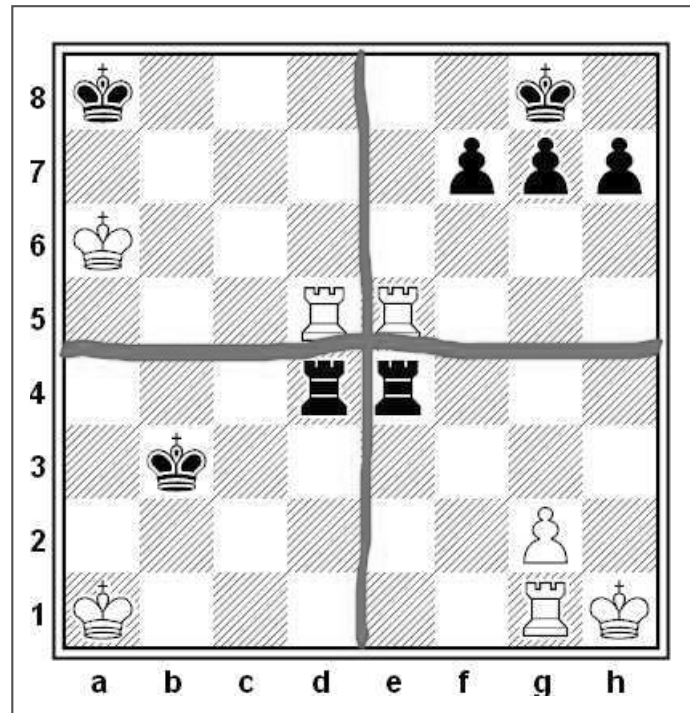
ՆԱՎԱԿ շարունակություն

8

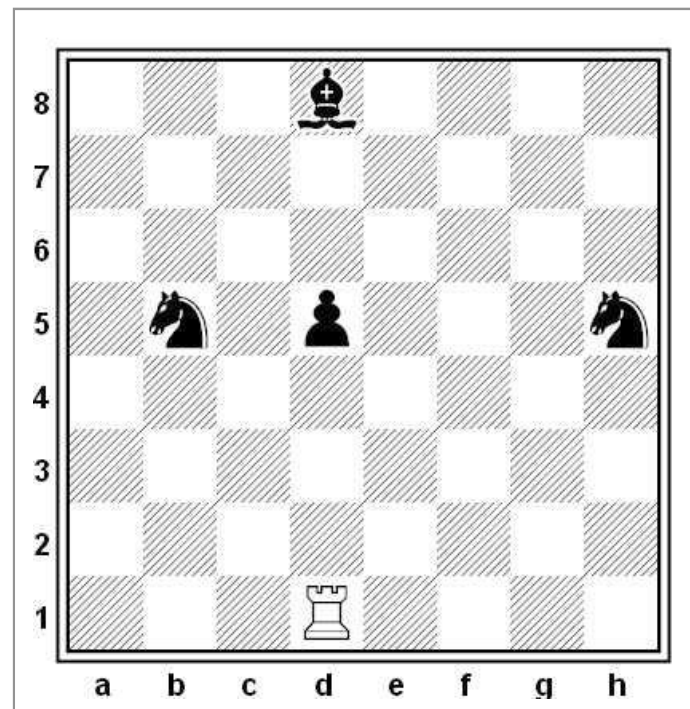
Խաչեր դիր այն դաշտերում, որտեղ քայլ կատարելով նավակը միաժամանակ կհարձակվի 1.փղերի, 2.գինվորների, 3. ձիերի վրա:

Երբ խաղաքարը միաժամանակ հարձակվում է երկու և ավելի խաղաքարերի վրա կոչվում է կրկնակի հարված «պատառաբաղ»:

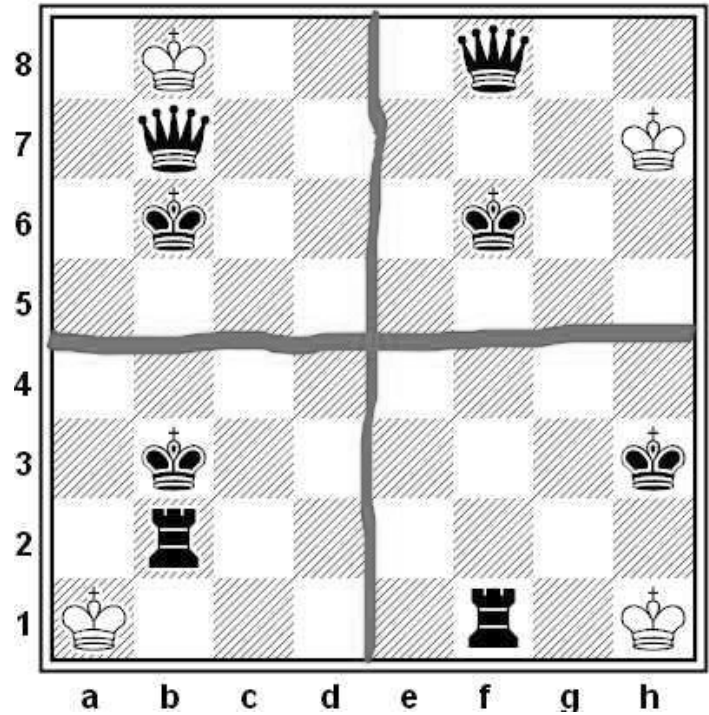
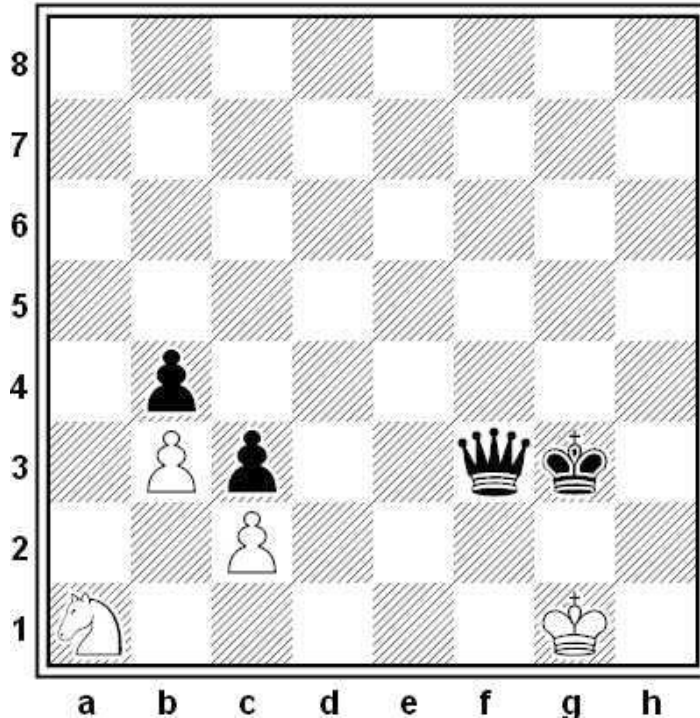
Կենտրոնի նավակներով մատ հայտարարի արքաներին մեկ քայլից, նշիր քայլերը.

1. ...Ն—#
2. ...Ն—#
3. Ն—#
4. Ն—#

Ինչ քայլ կկատարես նավակով, որ լինի «ատառաբաղ» միաժամանակ 3 խաղաքարերի վրա:

ՊԱՏ

6

Ուշադրություն, ուշադրություն:

Այսօր մեր դասը շատ հետաքրքիր է: Նայիր տրամագրին, քայլը սպիտակներինն է, սպիտակ արքան չունի ոչ մի քայլ, ձին և սպիտակ զինվորները նույնպես: Ինչ անել:

Արքան շախի տակ չէ:

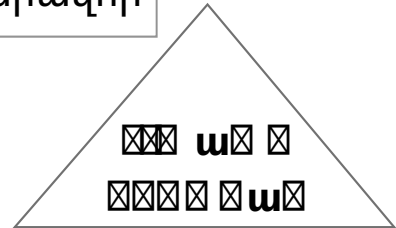
Այս դիրքը **ՊԱՏ** է: Երբ կողմերից մեկը մատ է անում, ստանում է 1 միավոր, իսկ երբ պատ է, նշանակում է ոչ որ չի հաղթել, միավորը կիսվում է հավասար՝ կես-կես:

Սա ոչ-ոքի է:

- 1.Տրամագրում 4 սպիտակ արքաներից երկուսը մատ են ստացել, գտիր և ներկիր նրանց կարմիր գույնով:
- 2.Երկու սպիտակ արքաներ պատ են ստացել և վաստակել կես միավոր, ներկիր նրանց կապույտ գույնով:

Հաղթանակ = 1 միավոր

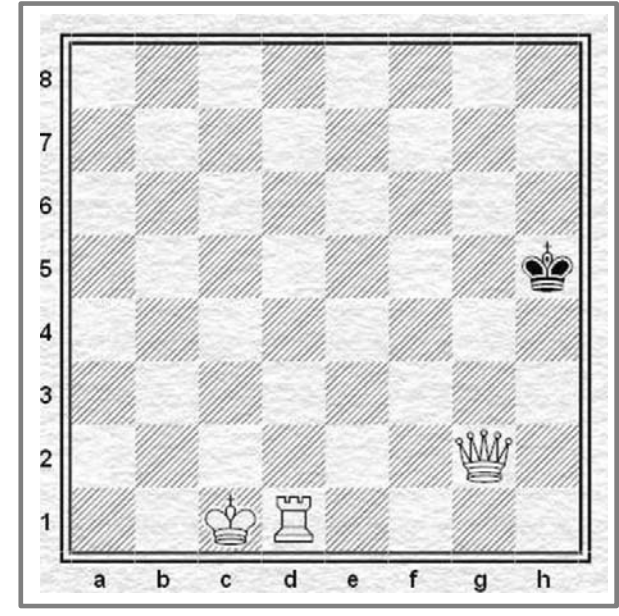
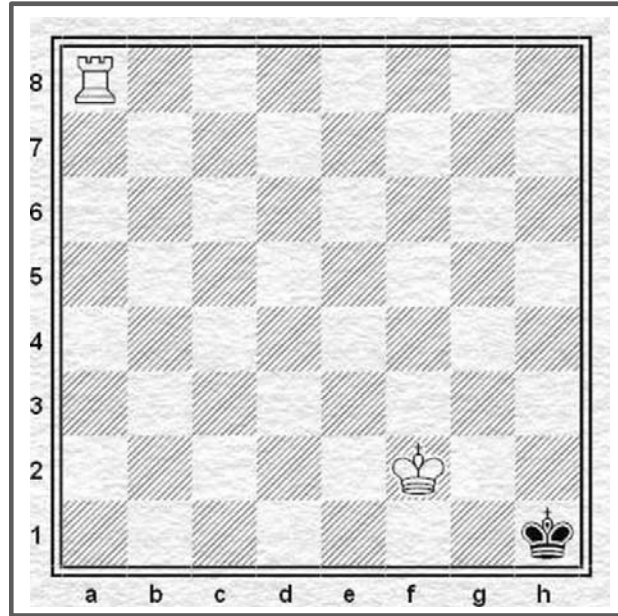
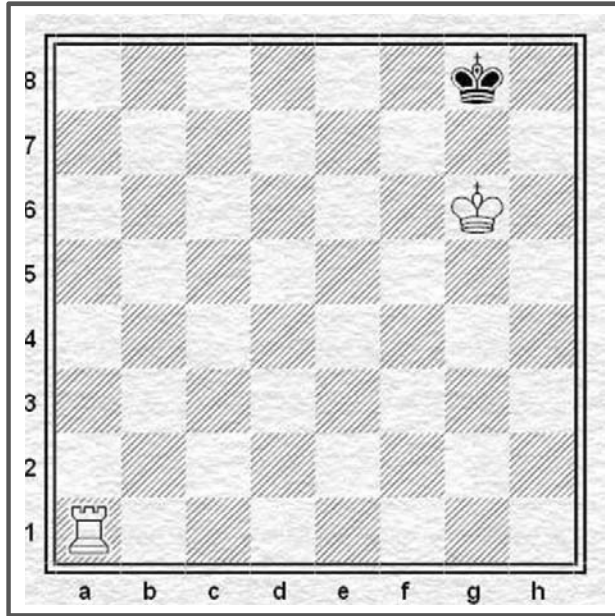
Ոչ-ոքի = պատ =կես միավոր ամեն մեկին

Դաս

Դաս-Մրցույթ-Մատ 1 քայլից

10

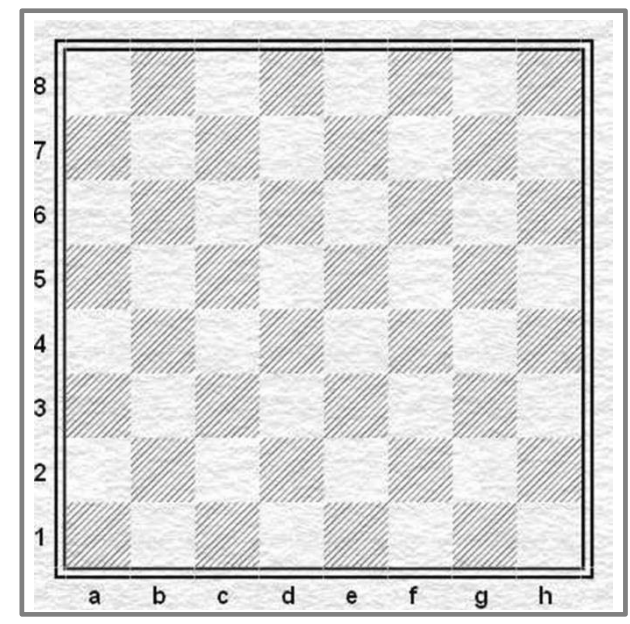
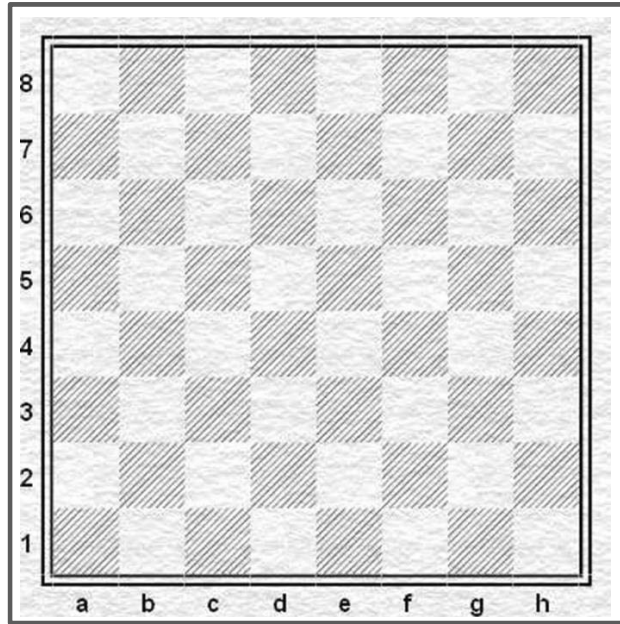
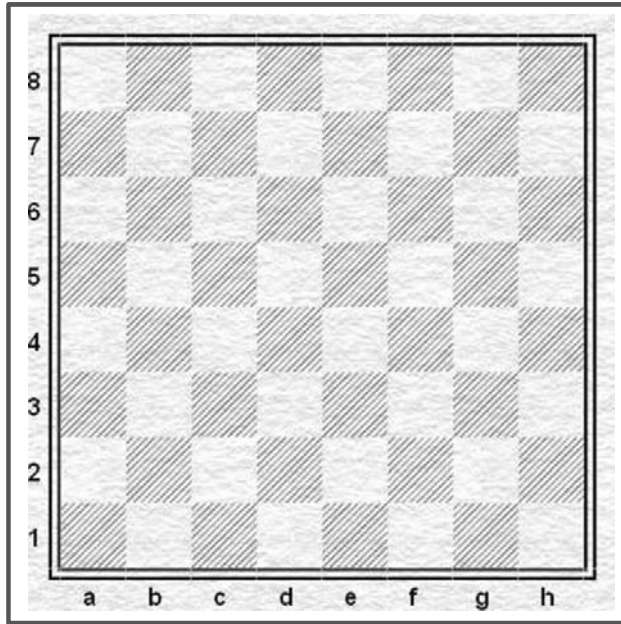

Բոլոր տրամագրերում քայլը սպիտակներինն է:
Ներկիր այն դաշտը, որտեղ քայլ կատարելով նավակը մատ կհայտարարի:

Մատային դիրքերի ստեղծում

11

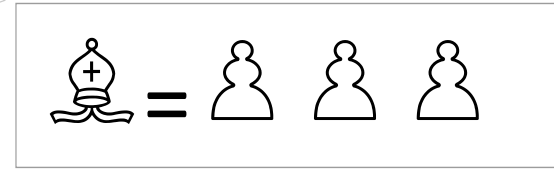

Տեղադրիր խաղաքարերը տրամագրում, ստեղծիր մատ:

ՓԻՂ

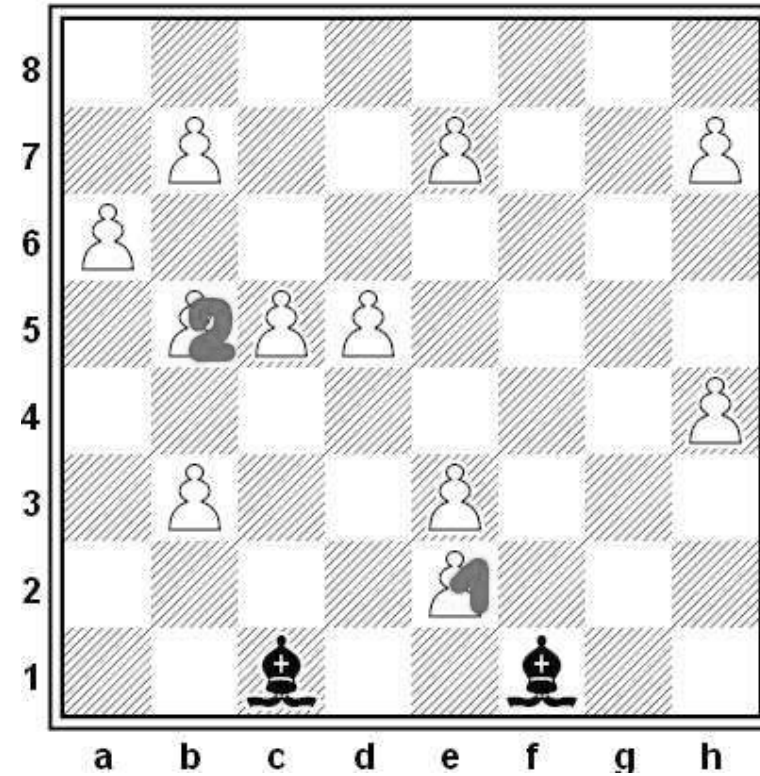
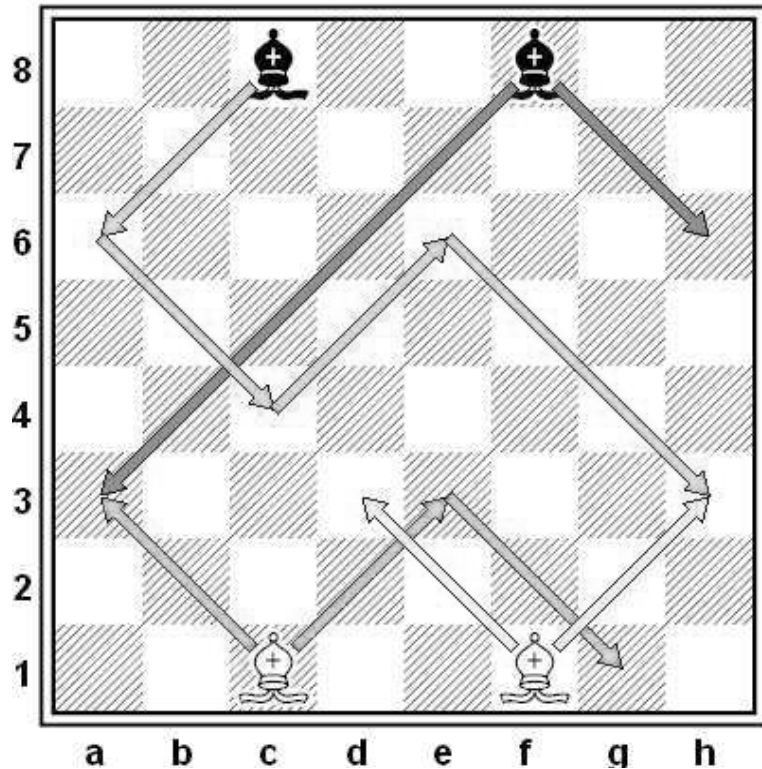

13

c8-ի և f1-ի փղերը կանգնած են սպիտակ դաշտերում: Նրանք սպիտակադաշտ փղեր են: Շարժվում և վերցնում են միայն սպիտակ անկյունագծերով: f8-ի և c1-ի փղերը սևադաշտ են, շարժվում են միայն սև անկյունագծերով:

12

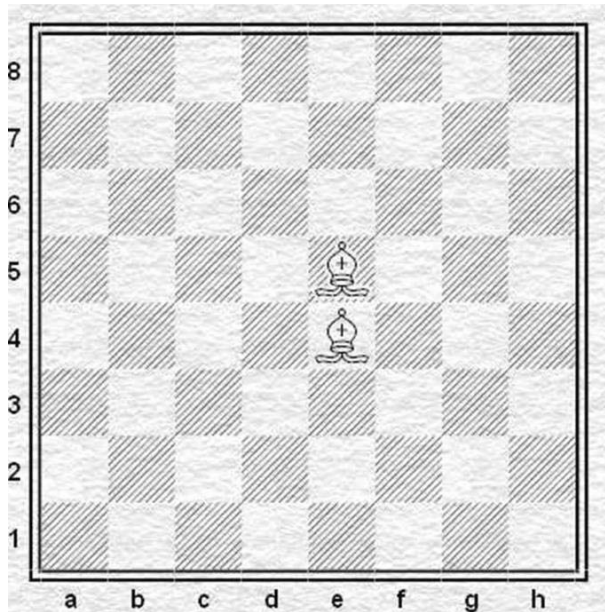
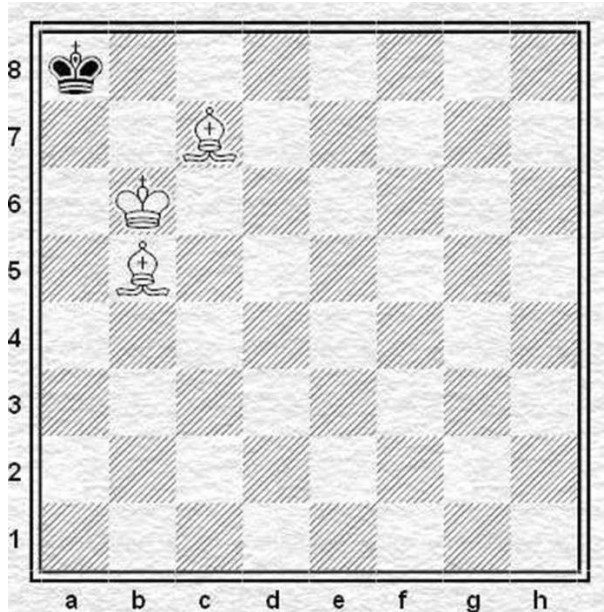
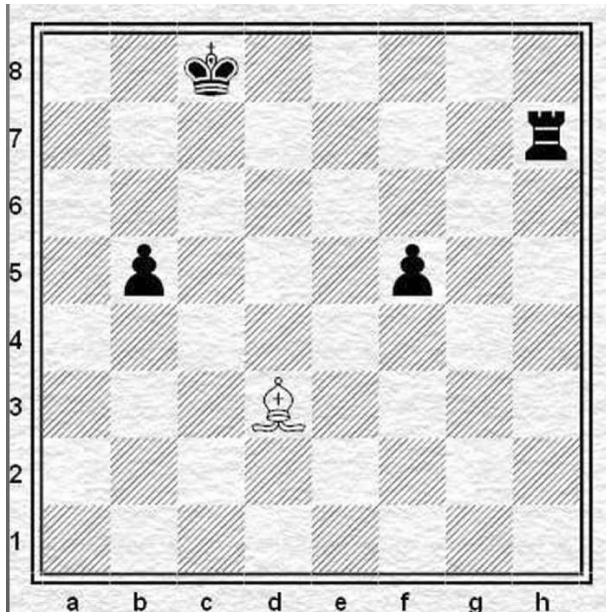

1. Քանի զինվոր արժեն երկու փղերը:
 2. Երկու փղերով շահիր զինվորները:
- Նշիր թվերով փղերի քայլերը, ինչպես օրինակում է:

ՓԻՂ շարունակություն

13

13

Ներկիր կարմիրով այն գինվորը, որը վերցնելով սպիտակ փիղը միանգամից կհարձակվի սև արքայի և նավակի վրա:

Սլաքով նշիր այն քայլը, որով մատ կհատարարես

Խաչերով նշիր այն դաշտերը, որոնք հսկում է սպիտակադաշտ փիղը: Շրջաններով նշիր այն դաշտերը, որոնք հսկում է սևադաշտ փիղը:

Պատասխանները գրիր սպիտակ վանդակներում

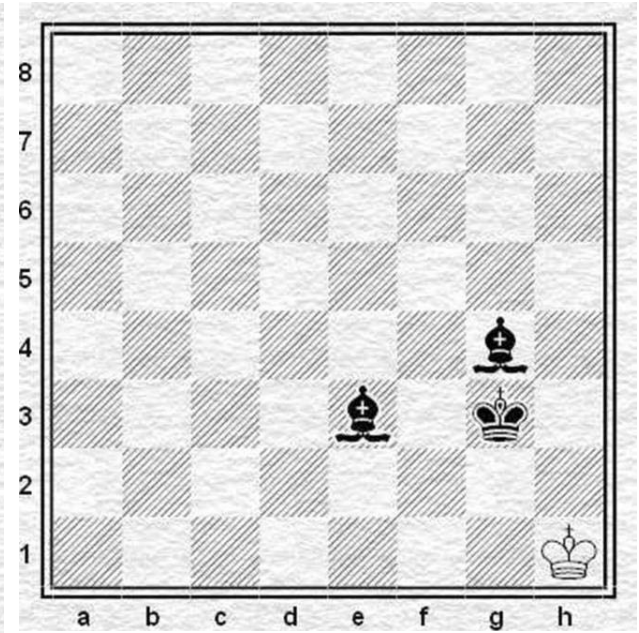
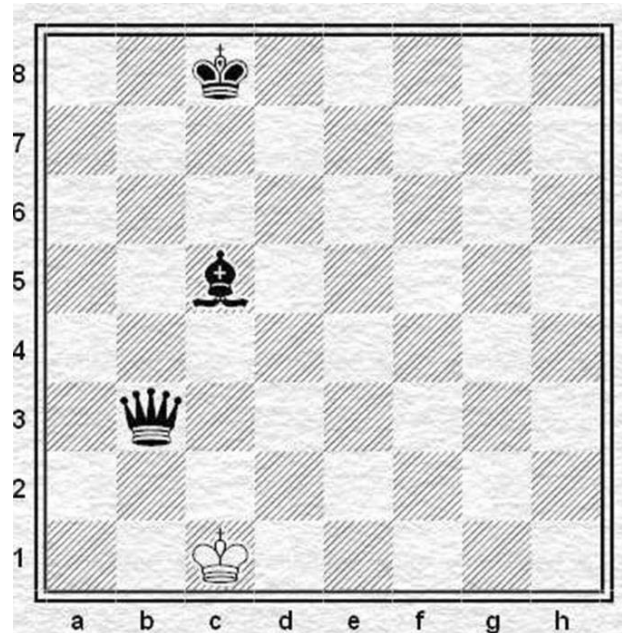
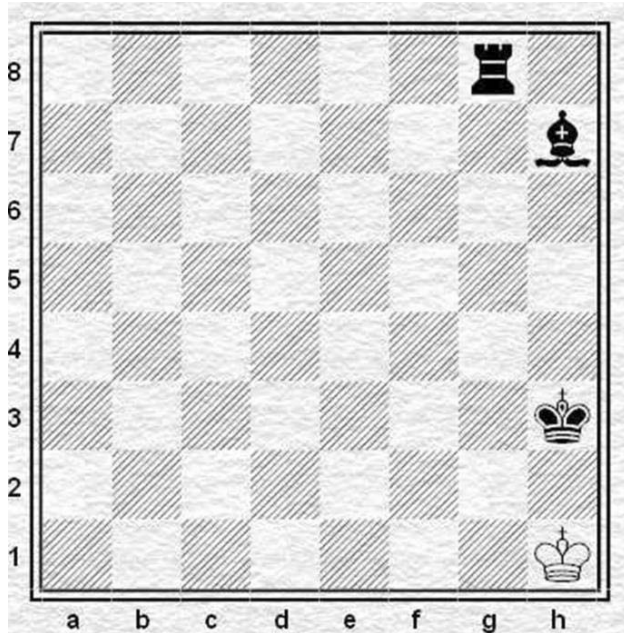
1. Քանի՞ դաշտ է հսկում a1-ի փիղը
2. Քանի՞ դաշտ է հսկում a4-ի փիղը
3. Քանի՞ դաշտ է հսկում d4-ի փիղը

?

Դաս21

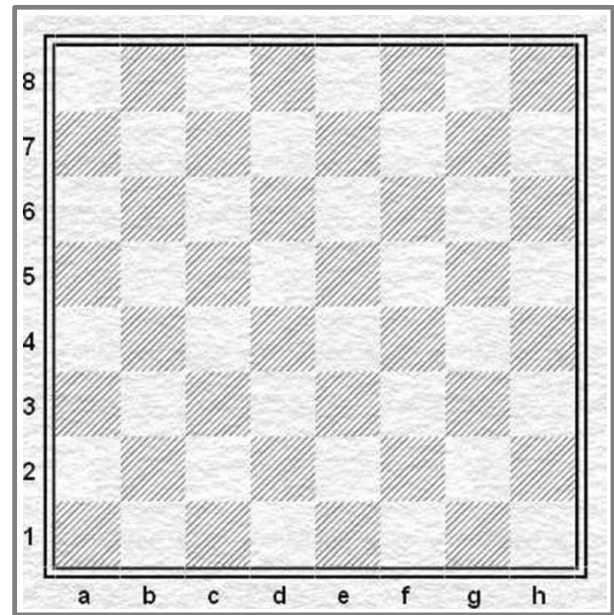
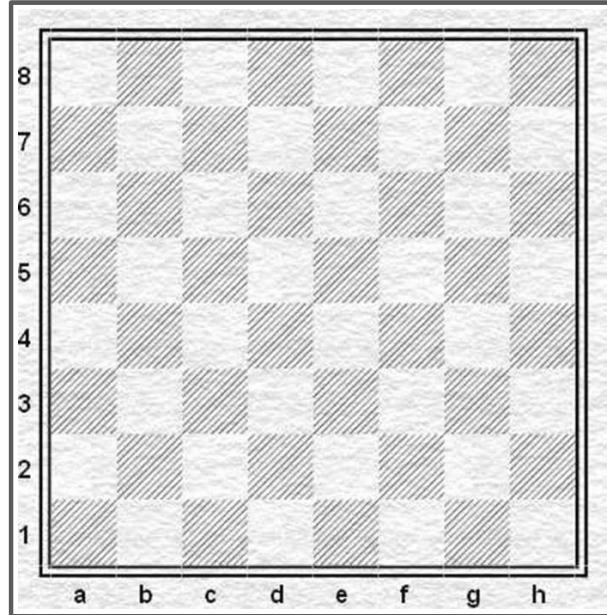
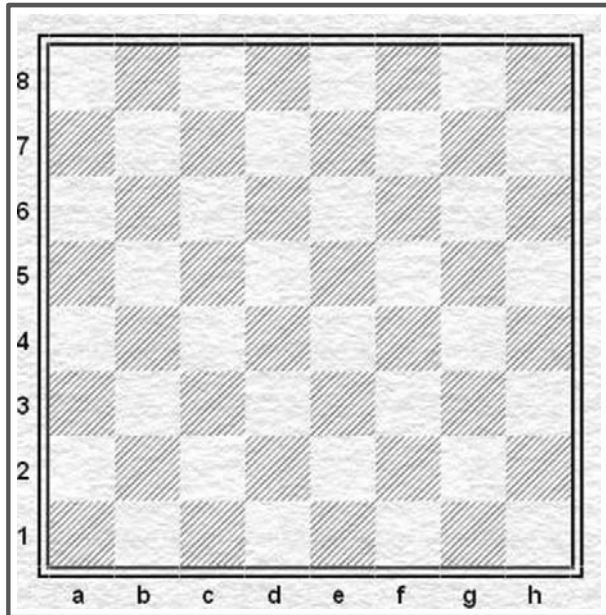
Դաս-Մրցույթ-Մատ 1 քայլից

14

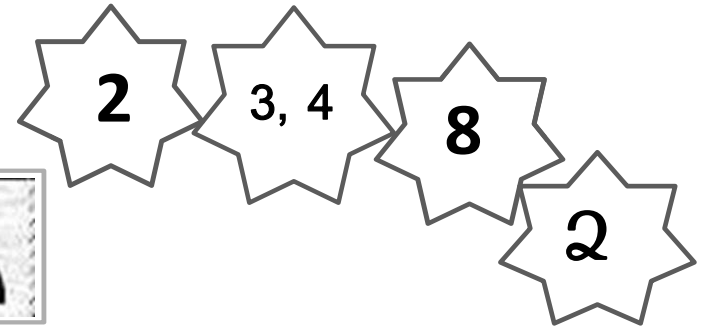
Բոլոր տրամագրերում քայլը սևերինն է: Ներկիր այն դաշտը, որտեղ քայլ կատարելով՝ փիղը մատ կհայտարարի:

#1

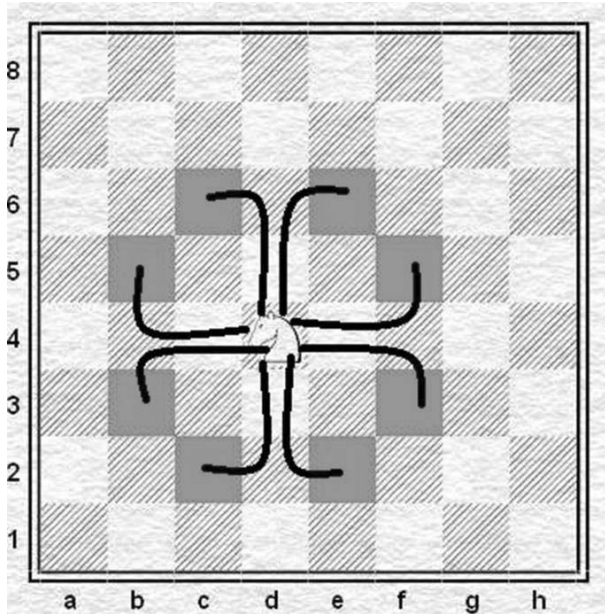
Տեղադիր խաղաքարերը տրամագրում, ստեղծիր մատ:

Դաս 2 ՁԻ

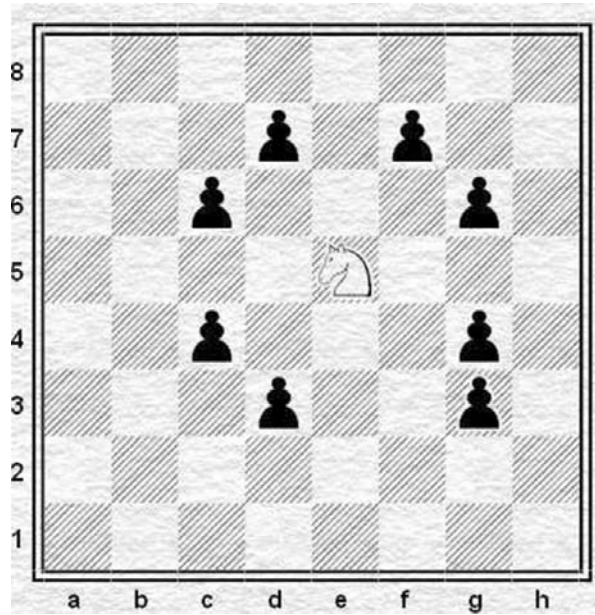

Ձին արժե 3 զինվոր: Այն ցատկում է խաղաքարերի վրայով:
Քայլ կատարելիս ձին ցատկում է սպիտակից դեպի սև, սևից՝ դեպի սպիտակ դաշտ:

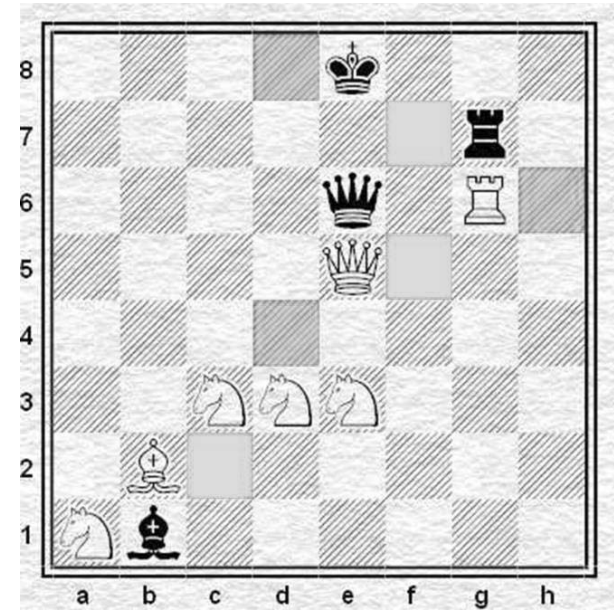
9/6

Ձին քայլ է կատարում հայերեն «Լ» մեծատառի ձևով:

Ներկիր այն զինվորները, որոնք կարող է վերցնել ձին:

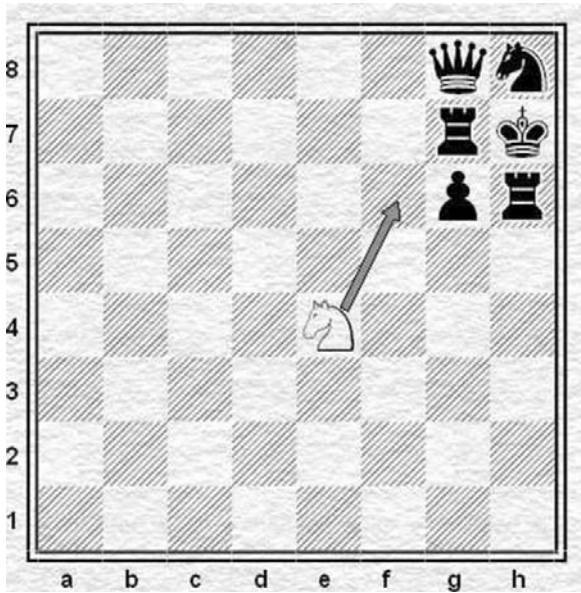
a1-ի ձիով ցատկիր և քայլ կատարիր բոլոր կանաչ դաշտերով, քայլերը նշիր սլաքներով:

Դաս 24 ՁԻ

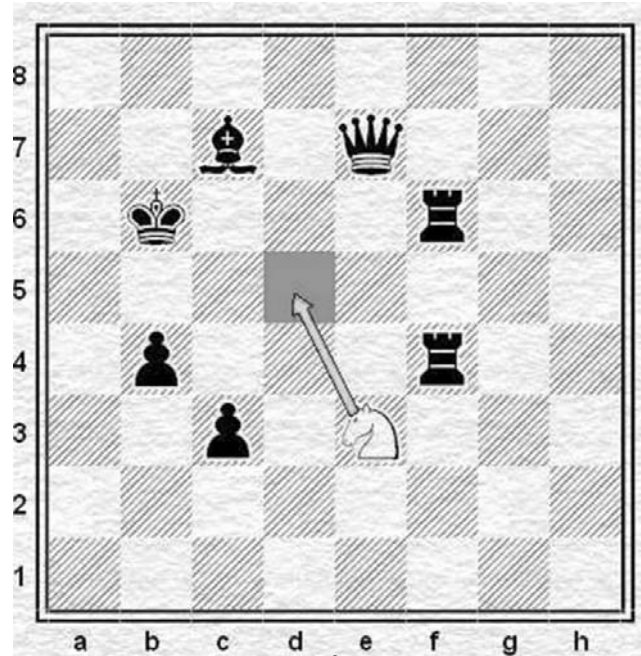

Կրկնակի
հարված՝
«պատառաքաղ»

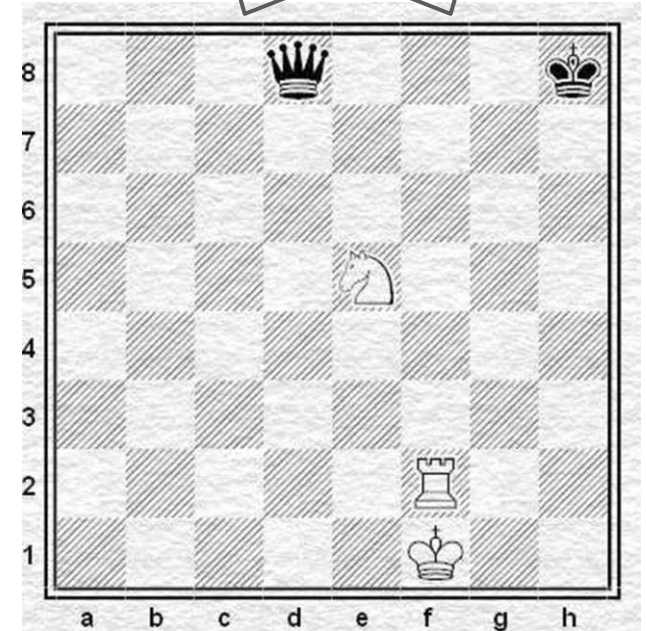
17

Սլաքով նշված քայլը շախ է և ...
Մտածիր և պատասխանիր:

Կատարելով նշված քայլը՝ ձին
կարող է միաժամանակ
հարձակվել 7 խաղաքարերի վրա:
Այդ հարձակումը կոչվում է
կրկնակի
հարված՝ «պատառաքաղ»

Քայլը սպիտակներինն է:
Գտիր ձիու «պատառաքաղ»-ը: